

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

...ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ

Τού κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

— Νά την κι' ή κυρά δασκάλα

— Κατά τὸ δειπνο καὶ τὸ γλύκι-
μά μας!
Καὶ ποῖος δὲν θυμάται τῆς ἐκ-
στρατείας τὸ γλυκό, ποῦ... φότερων
μέσα στους ξεχειλιμένους ἀπὸ τὴν
βροχὴ ἀγρούς!

Ὅσοι ἔφαγαν καλαμπόκια γιὰ
νὰ χορτάσουνε, πιπίζαν ἔπειτα καὶ
τὸ κοτσάνι, ποῦ εἶχε μιὰ ὑπόγλυκη
γεύσι, μέσα στὴν φύλα του.
Κατὰ τὴν μάχην μάλιστα
τῶν Γιαννιτσῶν, ποῦ οἱ
Τούρκοι νόμισαν, ὅτι οἱ "Ἑλ-
λινες ἦσαν «μεθυσμένοι», οἱ
"Ἕλληνες εἶχαν τρεῖς ἡμέ-
ρες νὰ φάνε καὶ τὴν τετάρτη,
ὅταν ἐτελείωσεν ἡ μάχη περὶ
καὶ ἔφτασαν τῆς ἐφοδιοπομ-
πῆς τὰ πρώτα ἄλογα, ἔπῃραν ἀπό... 15 θράμια κορυμνάς, ὀ
καθένας!

Κ' ὅμως ὅλοι εἶχαν ὄρεξι καὶ ὅλοι ἀστενεύοντοσαν μὲ τὰ πα-
θήματά τους τούτα!

Ὅταν πέρασε τὸ αὐτοκίνητο τοῦ Διαδόχου καὶ ρωτίσαν, ἀπὸ
μέου τοὺς εὐχόμενος:

- Πῶς εἶστε, βρε παιδιά;
- Σὰν τὸν πεινασμένον λύκο! τοῦ ἀπάντησαν.

Τότε ἀπὸ τὸ προπορευόμενο αὐτοκίνητο, τοὺς πέταξαν μιὰ
λειτοουργία.

— Πάρτε νὰ φάτε οεῖς καὶ ἔχει ὁ Θεὸς γιὰ μᾶς!

Ὁ Θεὸς ὅμως εἶχε γιὰ ὄλους. Ὅταν ὁ στρατὸς μπῆκε στὰ
ἐγκαταλειφθέντα Γιαννιτσά, ποῦ ἔκαίνοντο τὰ σπῆτια, οἱ ἄνδρες
ἀψηφόντες καὶ φλόγες, καὶ κινδύνους, ἐρρήχησαν
ζητούντες «ἀγρον» καὶ φαί! Καὶ παρουσιάσθηκε
τίτε θέαμα κωμικοτραγικό, γιλιῶδων πεινασμένων,
γιὰ τὸ ὁποῖο ἄλλοτε θὰ γράψουμε. Κάθε ἕνας κατε-
βρόχθιζε ὅ,τι εἶδεν με βουλιμία. Ἄλλοι ἔτρωγαν
κομμάτια ζάχαρι ἐδώ, ἄλλοι ἐχούφτωναν ἄλευρι,
ἄλλοι ἰλοιβόνησαν μὲ πετιμέλια, ποῦ εὑρεθῆ-
καν μέσα σὲ λαϊνὰ ἄφωνα. Ἄλλοι τυριά καὶ κᾶ-
ποιοι Ἐπιτανήσιοι βροίκοντες σ' ἕνα σταυλό σκοτει-
νό, ἕνα χαριτωμένο γαϊδουράκι, παρ' ὀλίγο νὰ τὸ
σφάζουνε, γιὰ τὸ πῆραν γιὰ... μισχάρι.

Τοὺς εἶχε στραβώσει ἡ πεῖνα γιὰ καλὰ!

Πολλοί, ἀντὶ νὰ φάν ψωμί, ἔτρωγαν μιὰ ἀναμ-
μένη κερυμίδα σὸ κεφάλι καὶ ἄλλοι ἐθρόντες σὲ
κάτι σταγνιά μέσα, χρώματα ἀνελένης πολῶν εἰ-
δῶν καὶ νομίζοντες ὅτι αὐτὰ εἶνε «σερμπέτια», κα-
ταχρωματίσθηκαν ἀπὸ αὐτὰ καὶ παρδαλοὶ σὺν
Ἄρλεκίνοι, παρουσιάσθηκαν στὰ συνταγματὰ τους,
καθὼς βῆγκαν ἐξω καὶ ἀνέλυσαν ἡ μιογιές ἀπ' τὴ βροχὴ!...

Κάποιον ἐκεῖ βρεθῆκαν καὶ κάτι ὀμπρελλάδικα, καὶ οἱ στρα-
τιῶτες, ποῦ μέρες ἢ βροχὴ τοὺς ἔδεγνε, ἀποχωροῦντες ἀπὸ τὴν
πόλι ποῦ ἔκαίετο, ἔπῃραν ἀπὸ μιὰ ὀμπρέλλα παραμόχαλα.

Καὶ ὅταν ὁ στρατὸς ἐκίνησε, κατευθυνόμενος πρὸς τὴν Θεο-
σαλονικίην, κάτω ἀπὸ μιὰ ἀτελείωτη καὶ ζεθεωτικὴ βροχὴ, ποῦ
τὴν αἰσθανότανε κανεῖς, νὰ τὸν μουσκεύη ἀπὸ ἀπῆδια καὶ ἐκνευ-
ρισμό, βάθειά ὡς τὸ κόκκαλο, παρουσιάσθηκε ξαφνικά, ὠραῖο,
γραφικὸ καὶ ὑπέροχο, ἐν
τῇ σοβαρᾷ κωμικότητι
του, θέαμα: Ὅμπρελλες
διάφορες, ποικίλες, μι-
κρές, μεγάλες, γεροντι-
κῆς ὀμπρελλῆς, χρωμα-
τιστῆς καὶ κεντημένῆς,
ὀμπρελλῆς γυναικῶν,
μαύρες ὀμπρελλῆς κομ-
φῆς ποῦ ἦσαν σὺν ἀστε-
ράκια, καὶ ὀμπρελλῆς με-
γάλες σὺν σκηνῆς, πρᾶ-
σινωπῆς ὀμπρελλῆς ἰα-
τρῶν, καὶ τεραστίας
χονδρῆς Ἰταλικῆς ὀμ-
πρέλλης, γαλάζιες, λινῆς
ἢ ἀπὸ πρόστυχο πανί,
ὀμπρελλῆς ἀλεξήλια κα-
λοκαρινά, ἀραγνοφάν-
τες καὶ χονδρόπανα διὰ
τοὺς ὀμβρους τοῦ χειμῶ-
νος, ὀμπρελλῆς δαντελέ-
νιες καὶ ὀμπρελλῆς μὲ
χονδρῆς μαντέλλες σὺν

πλαστούνια, κόκκινες, γαλάζιες, πράσινες,
κίτρινες, πολὺχρωμες, χρυσοκέντητες, με-
νεξεδένιες, τριανταφυλλίες ὀμβρέλλες, ἀ-
νοιχθῆκαν ἀπὸ ἑκατοντάδες στρατιωτῶν
γενειοφοροῦντων, ἀπυμελῶν, ἀγρίων ἐκ
τῆς μάχης, τοσαλακωμένων, φορεσμένων
τοὺς γυλιούς, λαοπονητῆμένων ἀπὸ τὸ
πολυήμερο τοσαλοῦτημα μέσα σὲ λά-
σπες, ξεχομιμένων, μουσκευμένων, χλι-
σποιδεμένων.

Καὶ ἔβαινε ἡ ὀμβρελλοφορία αὐτὴ μὲ
μιὰ κωμικὴ σοβαρότητα, μὲ μιὰ παρδαλὴ
καὶ παρδόχο ἐπισπομότητα, κάτω ἀπὸ ἕνα
βολὸ καὶ μαῦρον οὐρανό, ὃ ὁποῖος εἶχε
ἀναλύσει καὶ κατέργει, θαρρεῖς, σὲ μπουμ-
ποννητὰ καὶ κρακαγμούς καὶ μιὰ βροχὴ
ραγδαία.

Καὶ κάτω ἀπὸ τὴν παρδόχο αὐτὴ σκηνή, ἐβάδιζε γελών-
τας, ἀστενεύοντες καὶ παίζοντας μὲ τὰ βράσνά του, ὃ στρατὸς:
— "Ε. Βασιλάκη; Μὴν χαμαρῶνης τόσο, μὲ τὴ μαῦρη τὴν
ὀμπρέλλα σου. Σὺν τὴν Παναγούλα, τοῦ χωριστοῦ μου τὴν μαμ-
μῆ, μοῦ φαίνεται!...

— Μαρίκα! Μαρίκα! Σῆκῶσε τὸ μισοφόρι σου, μὴ λαοπω-
θῆ!...

Καὶ ὅταν πέρασε ὑπὸ τὴν κλαδωτὴν λευκὴν του ὀμπρελλᾶν ὃ
ἐπιλοχίας, σοβαρὸς καὶ φυλομῆτης, μὲ συσφραγμένο χεῖλος ἀπὸ
ἀσπρητότητα καὶ αὐτοσεβασμόν, ὅλοι οἱ στρατιῶται, ἐπιθύρσαν:

— Σοσοσοο! Σοῦτ! Σιωπή! Περγάει ἡ κυρὰ δασκάλα!

"Ἐνα Ναξιώτη κοντὸν καὶ στρογγύλον, ποῦ ἔ-
κανε πῶς θύμωνε, τὸν ἔλεγαν ἄρσοκαϊάδα, ποῦ
πῆρε «δέκα στὰ Ἑλληνικά» καὶ πάει μὲ τὴν ὀμβρελ-
λίτσα τῆς, χαμαρῶμένη σὲ μαμμά τῆς.
— Ψιτ! Δεσποινίς! Ψιτ! Ψιτ!...

Τὸ ὀμπρελλῖνι σου,
καὶ τὸ σκαρτῖνι σου,
τὸ εἶδα κρημασμένο,
στὸ παραθύρι σου!...

"Ἀρχισαν νὰ τραγοῦδῶνε τώρα οἱ στρατιῶτες, ὅταν
χονδρῆς φωνῆς ἀκουσθῆκαν ἀπὸ πίσω, τῶν ἀξίωματικῶν
ποῦ, προσπαθοῦσαν νὰ φανοῦνε σοβαροί, ἐνῶ μόλις κρα-
τούσανε τὰ γέλια.

— Κλείσετε καὶ πετάτε τῆς ὀμπρελλῆς γρήγορα. Στρα-
τὸς εἶσθε οεῖς ἡ Καρναβάλλια;

Μερικοί, οἱ δειλοτέροι, τῆς ἔκλεισαν, χωρὶς ὅμως νὰ
τῆς πετάξουν, οἱ ἄλλοι ὅμως ἐξακολούθησαν νὰ στεγά-
ζωνται καὶ νὰ βαδίζον «χαμαρῶται», «χαμαρῶτοι σὺν χι-
νῆς.

— Καλέ, πῶς θὰ τὴν πετάξω! ἀπεκρίθη ἕνας Ζαχα-
ρούλης, τ' ὄνομα, ποῦ κρατούσεν ἕνα ὀμπρελλῖνι, μὲ
γυναικεῖα φιλή, χαϊδευτικὴ φωνή, θὰ μὲ μαλώσῃ ἡ μαμά μου...

Καὶ ἔπειτα ἀποτεινόμενος σὲ ἕναν ἄλλον γενειοφόρο καὶ
ψιλό, ζητῶ Λευκάδιο, ποῦ κρατούσε μαῦρη μεταξωτὴ ὀμπρέλλα:
— Θέϊτσα! Θέϊτσα! Νὰ τὴν πετάξω τὴν ὀμπρέλλα;
Καὶ ἀκούσθηκε ἀγρία τῆς θέϊτσας ἡ φωνή:

— Ὅχι, Ζαχαροῦλα μου, νὰ μὴ μοῦ βραχῆς καί...
λύσῃς!

Οἱ ἀξίωματικοὶ ἐσκόλλισαν:

— Μωρὲ θὰ τῆς πε-
τάξετε ἢ ὄχι; Στρατιῶ-
τες ἡ παλιᾶτοι εἶστε
οεῖς;

— Δὲν τοὺς ἀφίνετε,
κὺρ λοχαγέ! Ἔτσι θὰ
γείνομαι ἀρχαῖοι Στρα-
τιῶται! ἀκούσθηκε μιὰ
φωνή, ἀπὸ τὴν ἄλλη
ἀκρὴ τῆς γραμμῆς.

— Τί λές, βρε παλα-
βέ, δὲν ἀκούσα; Θὰ γί-
νευτε ἀρχαῖοι Στρατιῶται;
Μὲ τῆς ὀμπρελλῆς βρε
θὰ πολεμήσετε ἢ μὲ
τὴν καρδιά σας;

— Μὲ τῆς ὀμπρελλῆς
«θὰ μαχόμεθα... ὑ-
πὸ σκιάν».

— Σκαμῶς!

Ἡ ὀμβρελλοφορία δὲν
μποροῦσε πλέον νὰ κρα-
τήσῃ. Πρῶτος ἕνας Ἀ-
γιομαρτίτης Σκιαδαρῆ-

—

— Σὺν τοὺς πεινασμένον
λύκο, ὄψηλότης!

Καὶ προῖβαινε ἡ ὀμβρελλοφορία κωμικὴ μέσα στὴ σοβαρότητά τῆς!

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

ΠΩΣ ΤΟΥΡΚΕΨΑΝ ΤΑ ΣΕΡΒΙΑ

[Μακεδονική παράδοσις]

Υπό τὸν τίτλον αὐτὸν, θὰ δημοσιεύσωμεν ἀγνωστος παραδόσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Τὰς παραδόσεις αὐτάς ποῦ θαυμάζουνε οἱ ἕνοι τὰς ἀγνοοῦν οἱ Ἕλληνες. — Ὅσοι ἔξωρον ἀνέκδοτος καὶ ἀγνωστές, ἄς μᾶς τίς στέλλουν.

Χρόνους πολλοὺς ἐπάοιζαν οἱ Τούρκοι νὰ πάρουν τὸ κάστρο τῶν Σερβίων. Ὅλοι τὰ ξέροντε τὰ Σέρβια. Τὴν μικρὴν καὶ ὠραία ἐκείνη πόλιν τοῦ Νομοῦ Κοζάνης, ποῦ εἶνε στὸς πρόποδας τοῦ Σιδηρίου καὶ τῶν Πιερίων ὄρεων, πέρα ἀπὸ τὸν Ἀλιάκμονα, βορεινὰ τοῦ Σαρανταπόρου.

Σώζονται ἀκόμα τὰ χαλάσματα τῶν παλαιῶν της κάστρων, μὲ λείψανα Βυζαντινῶν ἀπάνω ἐκκλησιῶν, καὶ κατὰ ὁρθῆς πέτραις, ποῦ φαίνονται σὰν μαρμαρωμένοι ἄνθρωποι.

Τῆς λέει «καλογήρες». Δὲν ἔμαθα γιατί. Ὁ Βασιλεὺς τῶν Χριστιανῶν τότε, ὁ Μάρκος Κράλης, ἀπέθανεν.

Ἀλλὰ ἀπὸ τὸν φόβον νὰ μὴν τὸ μάθουνε οἱ Τούρκοι, τὸ κρατῆσαν τέσσαρα χρόνια, μυστικόν. Στὸν θρόνον ἀνέβηκεν ἡ θυγατέρα του καὶ πολεμοῦσε τοὺς Τούρκους, σὰν τὸν γέρον βασιλεῦ. Οἱ Τούρκοι ἀπελιόθησαν νὰ πάρουν τὸ Κάστρο καὶ ἐτοιμαζόντουσαν νὰ φύγουν, σὲν παρουσιάστηκε ἔμπροσ ἐπὶ τὸν Σουλτάνον, ἕνας νέος Τούρκος, ἕνα «ρωμογέννημα» καὶ εἶπεν ὅτι αὐτὸς εἶνε ἄγιος νὰ τὸ πάρη.

— Ἄν τὸ κατορθώσῃς, τοῦ λέγει ὁ Σουλτάνος, θὰ σὲ γεμίσω μάλα καὶ φλωριά, θὰ σὲ κάνω Ντερβενγαγῦ τοῦ τόπου καὶ θὰ σοῦ χαρίσω ἄρματα χρυσοῦ, ἀλλως θὰ χάσῃς τὸ κεφάλι σου.

— Ὅντε φλωριά, θέλω ἐγώ, τοῦ ἀπάντησεν ἐκεῖνος, ὅντε ἄρματα χρυσοῦ. Τὴν βασιλοπούλα θέλω, ποῦ τὸ Κάστρο διαφεντέσει.

Χαλάλι σου! τοῦ εἶπε ὁ Σουλτάνος καὶ ἔκαμε ὄρκο ὅτι θὰ τὸν τὴν δώσει.

Ὁ Τούρκος τότε φόρεσε ῥόδα καλογήρον καὶ ἔτρεξε σὸ κάστρο, τὰχα πῶς τὸν ἐκωνηγοῦσαν οἱ Τούρκοι, παρακαλώντας νὰ τοῦ ἀνοιξοῦνε νὰ μῆν καὶ νὰ τὸν σώσουν.

Εἶπαμε πῶς «ἦταν ρωμογέννημα» καὶ ἤξερε τὰ Ἑλληνικὰ «φαροί»...

Ἡ Βασιλοπούλα ὅμως κατάλαβε τὴν πονηριὰ καὶ ἔδωσε διαταγὴ νὰ τὸν διώξουν. Ὁ φετοκαλόγηρος τότε περιέμενε, ὡς ποῦ ἦρθε ἡ γιορτὴ τῆς ἀναστάσεως καὶ ὁρμήεντος τοὺς Τούρκους καὶ ἔδωσαν λαμαδάδες εἰς τὰ κέρατα τράγων καὶ τοὺς σαλαγίσαντε πρὸς τὴν πόρτα τοῦ κάστρου. Οἱ Χριστιανοί, καθὼς ἦταν νόχη, δὲν διάκριναν καλά, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ κερὰ καὶ τὴς λαμαδάδες, νόμιμον δει εἶνε καὶ αὐτοὶ Χριστιανοί, ποῦ ἔρχονται νὰ γιορτάσουνε μαζί τους Πάσχα, μὲ ἀνοιξάνε τὴς πόρτες.

Ἔτσι οἱ Τούρκοι βρῆκανε καιρὸ καὶ μῆκανε σὸ κάστρο.

Τότε τρέχει καὶ ὁ φετοκαλόγηρος νὰ συλλάβῃ τὴν βασιλοπούλα, ἀλλὰ αὐτὴ ἄμα τὸν εἶδε νὰ πλησιάζῃ, κρημοσθηκε ἀπὸ ψιλὰ, σὸ μέρος ποῦ λέγεται σήμερα «Πόρτες», κρατώντας μοναχὰ σὸ σόμα της, τὸ δαχτυλίδι ποῦ τῆς εἶχεν ἄφισοι ὁ πατέρας της. Καθὼς ἔπεσον ἡ κόρη, οκίστηκαν οἱ μαστοὶ της καὶ ἔτρεξε γάλα πολὺ. Ἄπ' αὐτὸ ἐγύτρωσε γαλόχορτο. Καὶ ἀκόμα ἔως σήμερα, ὅσες γυναῖκες θέλουν νὰ κάνουν γάλα ἄφθονο, πηγαίνουν ἐκεῖ πέρα, σταντροδέονον τὰ χέρια ὀπισω ἀπὸ τὴν ράχι τους, καὶ βόσκουνε σὰν προβατίνες τὸ γαλόχαρτο.

Λένε πῶς ὀπισοὶ βρῆν τὸ δαχτυλίδι τοῦ βασιλεῦ, ποῦ κρατοῦσαν ἡ κόρη σὸ σόμα της, σὰν ἔπεφε, θὰ γείνη μέγας καὶ τρανὸς καὶ θὰ βασιλεύσῃ ἐκεῖ πέρα. Στρίγγε

σος, ἔσκηψε καὶ τὴν ἔχωσε ἀνοιχτὴ εἰς τὸ λαοπωμένο καὶ παχὺ χῶμα τῶν χωραφίων:

Στὸν τόπον ποῦ σὲ πρωτοεῖδα, θὲ νὰ φτεσίω... ὁμπρὸν ἐλπίδι, γὰ νὰ τρυπῶνον ἀπὸ κάτω, σὰν θὰ μὲ... βρέχῃς μὲ νερὰ!

Καὶ ὅλοι τὸν ἐμιμήθησαν καὶ ἔοιπσαν εἰς ὁμπρὲλλες ἀνοιχτές ἐπάνω σὸ χῶμα. Ὅταν ὁμοκαθόνθηκε ὁ στρατός, περιέργου θέαμα, παρουσίασε ὁ ἔρμος παιδί, ἐκεῖ πέρα τόπος. Παράξενα καὶ τερνάτια μανιτάρια, ἡπερφοσκὰ, γιλίων χρωμάτων καὶ εἰδῶν, εἶχαν φτερώσει μέσα εἰς τὰ νεροπελαγωμένα τὰ χωράφια! Ἡ ὁμπρὲλλες!... Σταμ. Σταμ.

— ΜΙΚΡΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ —

Ὁ Δουμάς καὶ ἡ Δημοκρατία

Ὁ Ἀλέξανδρος Δουμάς, δὲν ἦτο Δημοκρατικὸς. Ὅταν ὁ περίφημος Νακέ, τοῦ ἔκαμε μιὰ ἐπιστολὴν καὶ τὸν ρωτοῦσε «ἐὰν μετέβαλλε πολιτικῆ, τώρα ποῦ ἡ Δημοκρατία ἀνοιξε στὴν Γαλλία, εὐχρεῖς δρόμους στὴν πρόοδο τῶν νέων ἰδεῶν» ὁ Δουμάς ἀπάντησε, ἐγγράφως καὶ δημοσίᾳ:

— «Δεὴν βῆτερον, ἢ ἡ Δημοκρατία σας, θὰ διαρκέσῃ καὶ τότε δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ ἕνα καθυστερημένο νεοσὺλλεκτο, ὅπως εἶμαι ἐγώ, ἢ ἡ Δημοκρατία σας, δὲν θὰ διαρκέσῃ καὶ τότε εἶνε περιττὸ νὰ μετοικῶω σὲ ὅπτι ποῦ θὰ καταρρέσῃ».

Καταλήγει δὲ εἰς τὴν ἐπιστολὴν τὸ ἐκείνη, συνοψίζοντας τὰς ἐξῆς ἰδέας περὶ πολιτεύματος, ποῦ καλὸ θὰ ἦταν νὰ τὴς ἀδύβαν καὶ μερικὸι σύγχρονοι:

— «Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ πολίτευμα, δὲν ἐξετάζω ὅντε πῶς θὰ λέγεται, ὅντε ποῖον εἶδος θὰ εἶνε. Ἄς εἶνε ὅτι θέλει καὶ ὅτι δύναται, ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ τὴν Γαλλία μεγάλην, σεβαστὴν, ἐλευθέρην, ἡνωμένην, ἴσημον καὶ δικαίαν. Ἐὰν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο τὸ φέρει τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα, τότε θὰ εἶμαι καὶ ἐγὼ ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας».

Ὁ θάνατος τοῦ Λέρμοντωφ

Τὸν Μιχαὴλ Λέρμοντωφ, τὸν εἶχαν ἄλλοτε ἀποκαλέσει, «Βύρωνα τῆς Ρωσσίας».

Ποιητὴς, πατριώτης, ὑπηρετῆσε καὶ εἰς τὸν στρατὸ καὶ ἔφαλλε τοὺς ἀγῶνας τῆς πατρίδος του καὶ ὡς βάρδος καὶ τραγουδιστὴς τῆς.

Ὁ βίος του ἦταν βραχύς, ἀλλὰ γεμάτος τρικυμίες, μιὰς ψυχῆ ποῦ ἦταν ἀναμμένη καὶ καιγόταν ἀπὸ ἀοριότητος καὶ δυσκελεύτους πόθους.

Γεννήθηκε στὴ Μόσχα εἰς τὰ 1814. Τὰ οἰκογενειακὰ του δυστοχήματα τὸν ἔκαμαν νεροπαθῆ, οἰωπλὸ, καὶ μισάνθρωπο. Ἐνα σαρκαστικὸ μείδιμα καὶ μιὰ εἰρωνία τοῦ ἔμεινε, ποῦ ἔγεινε καὶ αἰτία τοῦ θανάτου του.

Εἶχε καὶ πρόωγον πνευματικὴ ἀνάπτυξι.

Ὁ ἴδιος ἔγραφε γὰ τὸν ἑαυτοῦ του:

— Εἶμαι εὐτυχής, ὅσον δὲν ἦμινα ποτέ, γιατί μέσα στὴν ψυχῆ μου εἶμαι φαιδρότερος τοῦ πρώτου μεθυμένου ποῦ τραγουδοῖε στὸς δρόμους».

Καὶ ὡς «μότο» του εἶχε τὸ ἐξῆς γνωμικὸ του:

— Τὸ νὰ πεθάνῃ κανεὶς νέος, μὲ μιὰ μολυβένια σφαῖρα στὴν καρδιά, εἶνε προτιμώτερον ἀπὸ μιὰ βραδεία ἀγνῶνία γέροντα εἰς τὸ κρεββάτι.

Τὸ περρωμένο ἄκουσε αὐτὴ τὴν εὐχή του.

Ἀλλὰ τὸ περρωμένο θέλπει νὰ τὸν πεθάνῃ νέο μὲ μιὰ σφαῖρα στὴν καρδιά, ἀλλὰ ὅχι ὅπως ἐκεῖνος φανταζότανε, πέφτοντας γὰ τὴν πατρίδα.

Σὲ μιὰ ἐσπερίδα τῆς κυρίας Βεροιλίν, σὸ Πάτινγκροκ, ὁ Λέρμοντωφ μπροστὰ σὲ κυρίες, ἐξηρέθισε τὸν ταγματάρχην Μαρτινώφ, μὲ τὴν συνειθισμένην εἰρωνία του καὶ τὸ σαρκαστικὸ του μείδιμα.

— Ἄκουσε ἐδῶ, Λέρμοντωφ, τοῦ εἶπε πολλὰς φορὰς παρὲβλεφα τὴς κοροϊδίας καὶ τὴς παρεκτιμῆσός σου. Ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ νὰ μὲ πειροδῆς καὶ μέσα στὴς συναρσαστροφές.

— Ἄν δὲν ἐννοεῖς, τοῦ εἶπεν ἐκεῖνος ἀτάραχος, ζήτησέ μου ἱκανοποίησι.

— Καλὰ, ἀπάντησε ὁ Μαρτινώφ, θὰ σοῦ στείλω τοὺς μάρτυρές μου.

Ἡ μονομαχία ἔγεινεν ἂν καὶ κοινοὶ φίλοι, χάλασαν τὸν κόμο νὰ τοὺς ἐμποδίσουν. Ἐγεινε τὴς 15 Ἰουλίου 1841 στὰς 6 τὸ ἑσπέρας.

Ὁ Λέρμοντωφ εὐθυστηνὴς καὶ ἀπαθέσιτος δέχθηκε «τὴν μολυβένια σφαῖρα στὴν καρδιά» καὶ ἔπεσε χωρὶς νὰ πῆ μιὰ λέξι. Τὸν ἔθαψαν ἐκεῖ ποῦ ἔπεσε.

Ἔτσι χάθηκε μιὰ μεγάλῃ πνευματικὴ δόξα τῆς Ρωσσίας.

Ὁ Ἄϊνε καὶ νύφη του

Μιὰ φορὰ πῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ σὸ Παρίσι, τὸν Ἄϊνε, ὁ ἀδερφός του Γουσταῦος, νιόπαντρός, μαζί μὲ τὴν γυναῖκα του, ποῦ ἦταν μικρόσωμη καὶ δυσειδής.

Ὁ ποιητὴς παρετήρησε τὴν νύφη του, ποῦ τὴν ἔβλεπε γιὰ πρῶτον τοῦ φορὰ, καὶ ἔπειτα τὴν δικὴ του τὴν Ματθίλδη, εὐσωμο, ψηλὴ καὶ ὠραία καὶ εἶπε εἰς τὸν ἀδερφὸς του:

— Ἐκ δύο κακῶν, σὺ ἐξέλεξες τὸ...μικρότερον!

Ὁ Ἱστορικός σας

